

AMSAK

AMNINGSSPECIALIST
MOTTAGNING

- en utvärdering

AMNINGSFREDAG

13:e maj 2022

Behövs specialistmottagningar för amning?

AMSAK på planeringsdag

Ann Tiits Kerstin Lindahl Elisabeth Hjärtmyr Kristin Svensson

www.amsak-amningsmottagning.se/

Våra erfarenheter av 5 år.....

AMSAK

“Bröstvårtan
utseende har stor
betydelse”

“Spelar ingen roll
om jag ammar
eller inte”

“Ingen ide att
berätta om amning
under graviditeten”

“Amning **gör** ont
- bara att stå ut”

“Vissa mammor
har tunn mjölk”

“Formula är
likvärdigt med
bröstmjök”

Bilden Google tillätna

Varför och hur startade AMSAK amningsspecialist mottagning – en kort presentation

År 2002 bildades AMSAK på uppdrag av SLL

Syfte:

- att utveckla förebyggande gemensamma riktlinjer i vårdkedjan
- att motverka myter och höja amningskompetensen i vårdkedjan genom återkommande utbildningar
- utveckla gemensamma riktlinjer i samband med amningsproblem och bröstkomplikationer, samverkan, mål och visioner

Bakgrund projektet/ansökan 2016

Upphandlad amningsvård saknades

Barnmorskeledd "Amningsspecialistmottagning på Stan" MamaMia Söder projektägare

Projekt och etablerad amningsspecialistmottagning i uppstart feb 2017 med mål att permanentas.

Projektet avslutas 30 juni 2022. Vårdavtal saknas fortfarande för amningsspecialistmottagning!

Hur har vi arbetat?

styrkor i vår arbetsmodell

Flera **specialister** dagligen, kollegial stöttning

Hög **kompetensnivå** av amningsspecialister

Hög **kontinuitet** i kontakten med varje familj

Hålla oss **ajour** - delar med oss

Generöst avsatt **tid** för varje möte

Uppdaterad information- hemsida och telefon

Hög **samstämmighet**

Värdegrund

Gemensam policydokument.

Alla fått godkänna och signera

- **Etiskt förhållningssätt**
WHO koden - Soc 2008:33
Jäv, intressen eller andra bindningar som strider etiskt
- **Evidensbaserat arbete**
Dokument eller riktlinjer som vilar på evidens tex
Vårdprogram bröstkomplikationer.
- **Professionellt förhållningssätt**
Förebild, positiv i möten och till arbetsuppgifterna samt utveckling.

Så här har det fungerat på vår AMSAKS specialistmottagning

All personal har **specialistkompetens** i amning

Hög tillgänglighet per telefon, fysiska besök och online

Subakut vård – ha utrymme för besök med kort framförhållning

Handledning av barnmorskestudenter och BVC ssk

Fortbildar vårdpersonal i övriga vårdkedjan
Konsultation till personal i vårdkedjan

Synliggöra behov av jämlik amningsvård i Sverige - amningsmottagningar i alla regioner

Onlinetjänst- Digitala funktioner med utvärdering

Videobesök – amningsstatus med familjen i sin hemmiljö

Chattfunktion – patienten kan när som helst på dygnet skriva om sina problem

Patienten beskriver själv sina behov och kan **skicka bilder**

Amningspecialist – individuellt stöd, **skicka dokument och länkar** till filmer

Behov av nätverk

Ultraljud och specialistläkare
Laboratorie, Mikrobiologen

MHV, BHV,
Förlossning, BB, Återbesöksmott

Barnläkare, ÖNH specialist
Psykolog, Psykiatriker

Gynläkare, Obstetriker, Gynakut,
Vårdcentral, Hudläkare

Tips om hur vi arbetat - Whatsapp – snabb kommunikation

Kommunicera enkelt sinsemellan
Koordinera vårt arbete dagligen

Uppdatera genom att sprida länkar med
information

Sprida ny forskning, artiklar mm

Sprida vad som är på gång

Definition av amningsproblem och bröstkomplikationers svårighetsgrad samt vårdnivåer

En sammanställning av 268 besök på AMSAK
amningsspecialistmottagning VT 2021

Ett försök till bedömning av svårighetsgrad och vårdtyngd

En kompetensbeskrivning finns sen tidigare för arbete
med amning för en organisation som stöder och
möjliggör amning på tre nivåer:

- Vårdkedjan
- Amningsmottagning
- Specialistmottagning

Kompetensbeskrivning amning

Nivå 1.
"Normala"/"Enklare"
amningsproblem och
bröstkomplikationer

Problem som **avhjälp**
under besöket,
behöver inget
återbesök

Några exempel

Smärta under amning - sår - barn som inte tar tag
relaterat till amningsteknik – **avhjälp** med ett
Amningsstatus, de 5 punkterna.

Avvänjning av Amningsnapp – **avhjälp** med
sedvanliga råd

Utsättande av formula vid delamning med
välmående barn och bra viktuppgång och med
 fungerande punkter i amningsstatus - kan sättas ut
under besöket

Nivå 2.
"Mellansvåra"
amningsproblem och
bröstkomplikationer.

Problem som **inte**
avhjälp på nivån 1 -
uppföljning behövs
och/eller ev läkemedel

Några exempel:

Smärta under och mellan amningen/sår/barn som inte
tar/får tag relaterat till amningsteknik - **avhjälp inte**
med Amningsstatus

Avvänjning av Amningsnapp – **avhjälp inte** med
sedvanliga råd

Mastit, sår - **avhjälp inte** med omvårdnadsåtgärder
och/eller medicinsk behandling

Öka mjölkproduktion (uttalade svårigheter att öka) –
avhjälp inte med tex råd i AMSAK Guide för utsättande
av formula

Gravidsamtal ambivalens - brist på tilltro

Delat amningskap

"Glapp" föräldrar

Nivå 3.

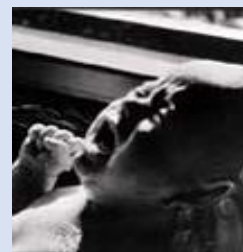
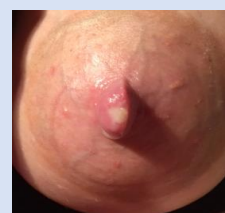
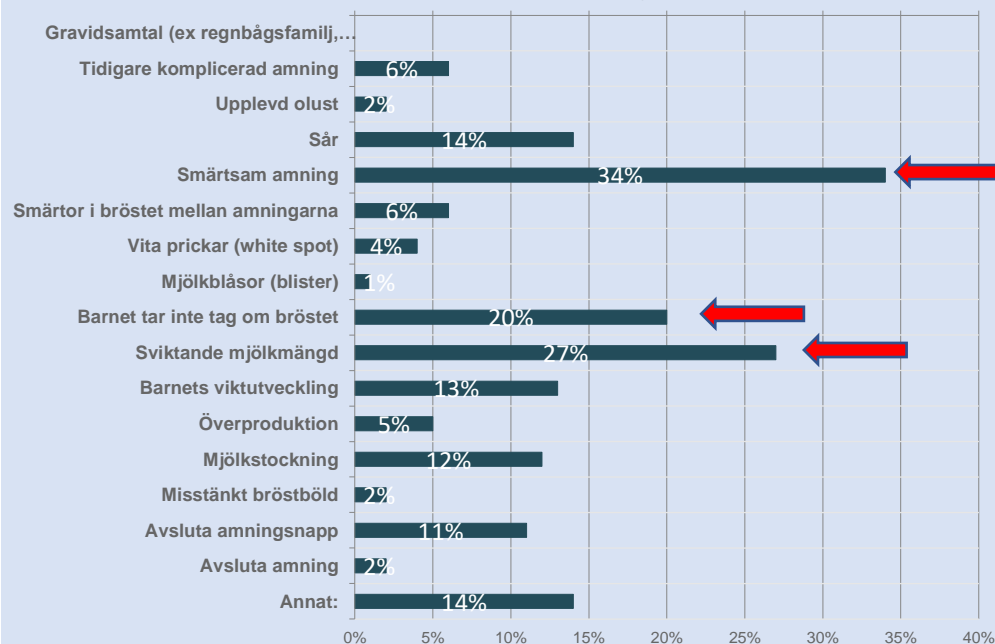
Komplicerade
amningsproblem och
bröstkomplikationer.

Problem som inte
avhjälps på nivå 2 -
betydligt fler
uppföljningar och/eller
där ev. läkemedel inte
hjälpt

Några exempel

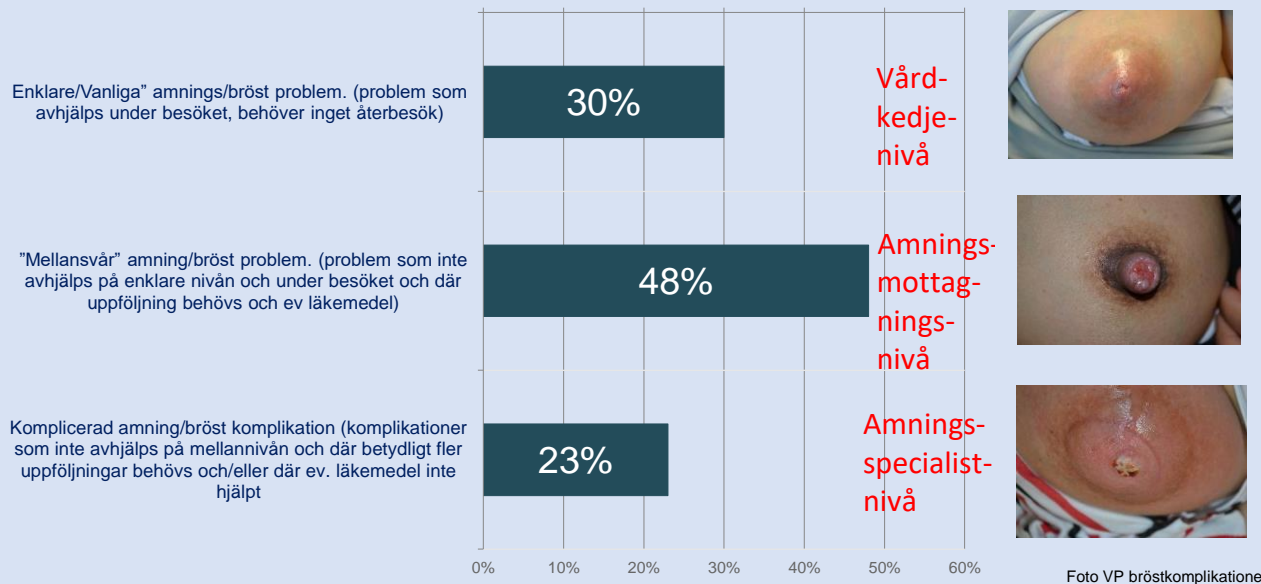
- Smärta/bröstkomplikationer/barn med "stört" sugbeteende som inte ger med sig trots amningsstöd/läkemedel/upprepade besök
- Relaktation
- Uppföljning mastit/abcess
- Psykosomatiska problem, anknätningsproblem
- Mammor med ev diagnoser fysiskt psykiskt
- Gravidsamtal (ex regnbågsfamilj, sjukdom/läkemedel, oro, tveksam tidigare traumatisk bakgrund)
- Mammor som bröstopererats tex plastik, förminskning
- Barn med diagnoser tex Downs syndrom eller prematuritet
- Hypoplasi eller andra hormonella rubbningar eller sjukdomar som påverkar amningen

Ett eller flera problem som var förälder uppgav!

Bilder AMSAK Vårdprogram

Fördelningen på de olika nivåerna och vilken kompetens som behövs på de olika nivåerna enl. kompetensbeskrivningen

När började problemet?

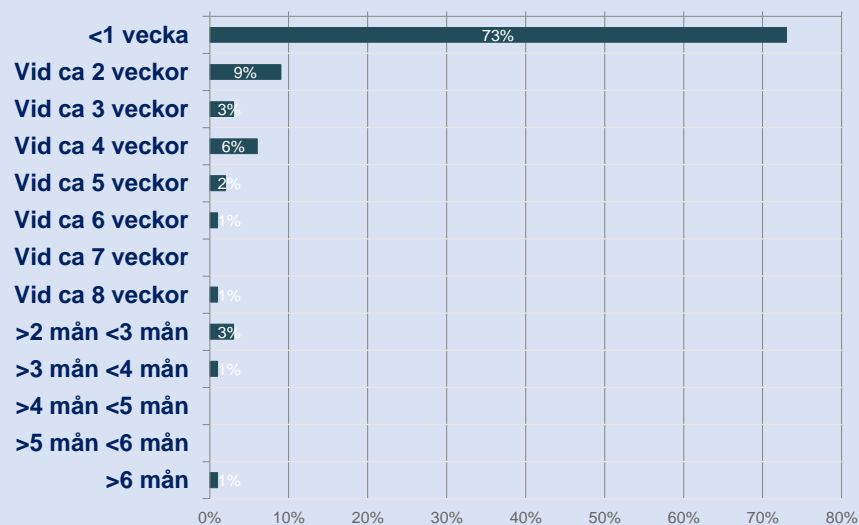

Bild: Tove Iggsten

Take home message – för hela vårdkedjan!

Största riskfaktorn

-uppstår oftast första dagarna!

www.amsak-amningsmottagning.se/

ann.tiits@mamamia.se

kerstin.lindahl@outlook.com

elisabeth.hjartmyr@gmail.com

kristin.svensson@ki.se

Bilder AMSAK Vårdprogram

Går att förebygga -
hud-mot-hud första timmarna!

Möjliggör för barnet att söka sig själv till bröstet första timmarna. Förbered och följ de 9 stadierna – tidig bröststimulering om barnet inte suger

Uppmärksamma
de 5 punkterna
i hela vårdkedjan

1. Tag om bröstet – gapar stort, som att "bita i ett äpple.
2. Upplevelse av amning – ev. smärtsam i början men släpper efter en stund.
3. Barnets sugkraft – kraftfullt.
4. Sugmönster – rytmiskt med korta pauser.
5. Bröstvårtans form efter amning – opåverkad, något utdragen.

Orsaker
och förslag
på åtgärder
när de inte
fungerar →

